

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

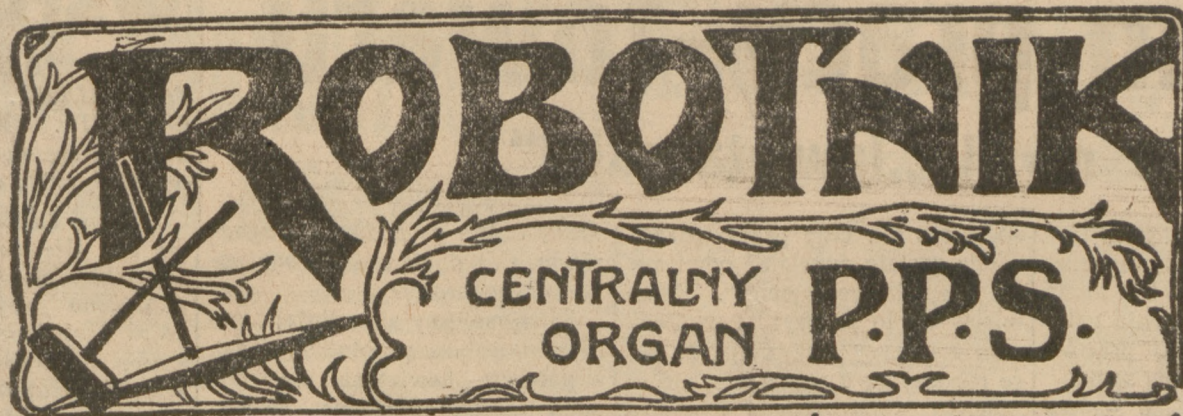
REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół
do 2-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada

ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy,
w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 5.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 5.13-80

DRUKARNIA — 2.76-43

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnośnikiem miesięcznie zł. 2.50, bez odnośnika zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Oddziały: „NAPRZÓD” Kraków, ul. Św. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA” Katowice, ul. Teatralna 12. „KODZIANIN” Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI” Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64
„ROBOTNIK RADOMSKI” Radom, ul. Kellera-Krausa 1. „ROBOTNIK POZNAŃSKO-POMORSKI” Poznań, ul. Stroma 24. „ROBOTNIK BIAŁOSTOCKI” Białystok, Rynek Kościuszki 29.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i załatwienie pracy bezpłatnie
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Wschód w płomieniach

Walki w Szanghaju

O godz. 2.30 nad ranem Chińczycy dokonali nalotu na Szanghaj. Okręt admirałski „Izumo”, który był głównym celem ataków, nie uciekł od bombardowania. Jeden z budynków, znajdujący się o 200 mtr. od konsulatu japońskiego, ogarnięty został pożarem

i spłonął doszczętnie.

Admirał amerykański Yarnell wydał rozkaz, aby jeden z kontrtorpedowców amerykańskich udał się do Han-Czeu o 250 mil na północ od Szanghaju, celem ewakuowania obywateli amerykańskich.

Komunistyczna akcja w Japonii

Policja w Tokio wykryła tajną drukarnię komunistyczną, w której drukowane były ulotki o treści wyrotowej. W drukarni aresztowano 7 osób. Policja japońska

w ostatnich czasach zaostrzyła ogólnie kontrolę nad działalnością komunistów we wszystkich większych miastach.

Konszachty hitlerowsko-japońskie

Według depeszy z Hong Kongu, b. prezydent Banku Rzeszy i b. ambasador niemiecki w Stanach Zjednoczonych, Luther, przejechał przez Hong Kong w dn. 17

września, udając się do Japonii. Koła dyplomatyczne w Tokio przy pisują podróży Luthera doniosłe znaczenie.

Na frontach Hiszpanii

KOMUNIKAT POWSTAŃCÓW. Komunikat oficjalny głównej kwatery powstańczej donosi, że na froncie Asturii oddziały, działające na odcinku zachodnim na południe od Oviedo, zajęły doniosłe strategiczne pozycje w pobliżu

Los Catalanes. Na odcinku wschodnim zajęto miejscowości Vilario i Posada oraz szereg pobliskich wzgórz. Na froncie Leonu wyparto przeciwnika z pozycji w pobliżu szczytu La Palma.

Zalane kopalnie

Korespondent Havasy na froncie Asturii donosi, że wielkie kopalnie węgla w okolicach Santa Lucia zostały zalane wodą przez cofające się oddziały rządowe. W

wiosce Santa Lucia, zburzonej nie mał doszczętnie, nie ma ani jednego górnika. Wszyscy górnicy zostali przymusowo ewakuowani.

Prezydent Roosevelt przeciwko dyktaturom

Z okazji 150-ej rocznicy istnienia konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn., prezydent Roosevelt wygłosił (jak donosiliśmy wczoraj) wielką mowę polityczną, która wywołała jak najsilniejsze wrażenie w całej Europie, a nawet chwilowo przyćmiła ją, jak dotychczas, obrady genewskie.

Jak się wyraża „Paris-Midi” (cytuje się za depeszą „Kurier Warszawski”), prezydent Stanów Zjednoczonych niezmiennie silnie i otwarcie występuje „w roli rzecznika demokracji przeciwko dyktaturom”. Sto lat temu — oświadcza Fran

klin Roosevelt — Europa nie interesowała się Ameryką, ani Ameryka Europą. Dziś sytuacja zmieniła się gruntownie. Nie ma dziś zakątków świata, którego sprawy nie obchodziłyby żywotnie nas tak samo, jak każdy nasz gest znajduje natychmiast oddźwięk w Europie i na Dalekim Wschodzie. Ameryka — mówi dalej prezydent Roosevelt — pozostaje wierna swej konstytucji demokratycznej, lecz powstały NOWE USTROJE, USTROJE DYKTATORIALNE, MAJĄCE ZNISZCZYĆ STARY PORZĄDEK RZECZY, OPARTY NA WOLNOŚCI I PRAWACH JEDNO

Po konferencji w Nyon

Walka z piratami

W wykonaniu postanowień układów w Nyon, do portu Oranu przybyło w sobotę 6 kontrtorpedowców i torpedowców francu-

skich. Jednocześnie 5 kontrtorpedowców angielskich zatrzymało się w podcie El Kedir.

Stany Zjednoczone a Europa

Na posiedzeniu inauguracyjnym konferencji, poświęconej zagadnieniom pokoju, w czasie której ma zabrać głos kilku zagranicznych mężów stanu, sekretarz stanu Hull oświadczył: „Polityka całkowitej izolacji miałaby dla Ameryki równie niekorzystne rezultaty, jak polityka, która doprowadziłaby do nierozważnej i zbyte-

cznej interwencji do spraw obcych państw”. Dzięki współpracy gospodarczej, mówił Hull, można doprowadzić do równowagi interesów poszczególnych krajów. Równowaga ta będzie bardziej stała niż ta, która opiera się na chęci posiadania większej ilości armat i samolotów od swego sąsiada.

Nieprzyzwoitość

W dobie, gdy Niemcy hitlerowsy — w Gdańsku i w Niemczech — prześladują Polaków na wszelki możliwy sposób, „Czas” wali winę na — wojewodę Grażyńskiego!... Tak, to on winien! A dlaczego? Bo min. Beck stara się współżyć z Niemcami zgodnie, a woj. Grażyński przeszkadza:

Gdy już jesteśmy przy wojewodach, to nie sposób jest nie zwrócić uwagi na sprzeczność, jaka zachodzi między polityką min. Becka, a postępowaniem dr. Grażyńskiego. Można przyznać rację albo jednemu, albo drugiemu, jednakowoż zgodzić się trzeba na jedno, a mianowicie, że p. Beck robi wszystko, co może, by z naszym niemieckim sąsiadem pokojowo współżyć, a dr. Grażyński przeciwnie nie zaniecha żadnej okazji, by stosunki polsko-niemieckie zaostrzyć. Jeśli dzisiaj min. Beck napotyka na trudności, gdy występuje w obronie mniejszości polskich w Niemczech, to trudności te należy przypisać z jednej strony bezładowi panującemu w stosunkach we-

wewnętrznych Polski, a z drugiej strony polityce wojewody śląskiego.

Wyraźnie: „Trzeba przypisać polityce wojewody śląskiego”... Dosłownie. Nie hitlerowsy winni, bynajmniej! To Grażyński winien! Zapewne w Gdańsku prowokacje też spowodował p. Grażyński...

iNesłychane. Jest to zwyczajna DYWERSJA na rzecz Hitlera. W chwili ciężkiej walki. To dopiero uciechy się hitlerowska prasa!

P. woj. Grażyński w tym wypadku nas mało obchodzi. I jego obroną się nie zajmujemy. Ale skąd ta nieporęczalna dywersja?

Czy „Czas” broni pro-niemieckiej orientacji? Czy chodzi mu o p. Becka? Czy chce załatwić swe stare rachunki z „naprawiaczem” Grażyńskim?

Przyczyny nas mniej interesują, stwierdzamy tylko, że wystąpienie „Czasu” jest dywersją — NIE-PRYZWOITĄ I SZKODLIWĄ!

Konferencja min. Becka z hitlerowcami?

Jak donosi krak. „Kurier II.” z Wiednia, pogłoski nadeszły ze źródeł genewskich, a zamieszczone we wczorajszym wydaniu „Neue Freie Presse”, twierdzą, że min. Beck w drodze powrotnej z Genewy zatrzyma się w Berlinie, celem przeprowadzenia rokowań na temat stosunków polsko-niemieckich.

Po tych rokowaniach nastąpić ma — jak twierdzi pismo wiedeńskie — zapowiadana już od dłuższego czasu wspólna deklaracja.

Tymczasem berliński korespondent tegoż „IKC-a” donosi:

Pisma berlińskie podają nazwiska 59 osób należących do mniejszości polskiej w Niemczech, którym władze niemieckie bądź to paszporty odebrały, bądź nie chcą im wystawić wogóle paszportów, lub też skreśliły w paszporcie „ważność wyjazdu zagranicę”. We wszystkich tych wypadkach chodzi o wyjazd do Polski.

Rząd Rzeszy przygotowuje podobno specjalną deklarację w sprawie traktowania mniejszości polskiej w Niemczech.

ZOBACZMY, JAK TE „DEKLARACJE” BĘDĄ WYGLĄDAĆ.

Anglia o sytuacji w Gdańsku

„Nie możemy Niemcom zostawić wolnej ręki na wschodzie”

Ostatnie wypadki w Gdańsku wywołały w londyńskich kołach rządowych duże wrażenie. Nad Tamizą rozwój sytuacji na odcinku gdańskim, uważanym za odcinek PROBIERZY w stosunkach polsko-niemieckich, śledzony jest z bacznością. Dla nikogo nie ulega wątpliwości, że napięcie stosunków z Polską na terenie Gdańska dokonało się NA WYRAŻNE POLECENIE BERLINA, który, jak twierdzą w kołach dobrze poinformowanych, chce w ten sposób przeprowadzić pewną PRÓBĘ SIŁ i wybadac napięcie polskiego odporu. Napięcie sytuacji w Gdańsku wskazuje, zdaniem kół tutejszych, PONÓWNE NARASTANIE W NIEMCZECH ZAMIĘRZENIE AGRESYWNYCH W EUROPIE WSCHODNIEJ. Okres, w którym Londyn traktował z pełną obojętnością nastawienia po-

lityki niemieckiej wobec zagadnienia Wschodu europejskiego, należy do przeszłości, bodajże nieodwołalnej.

Jak świadczy o tym ogłoszony niedawno przez prasę angielską artykuł Winstona Churchilla, Anglia nie jest skłonna pozostawić Niemcom wolnej ręki na Wschodzie. „Nie możemy — pisze Churchill w swym artykule, opublikowanym przez „Evening Standard” — oddać Niemcom kolonij, ani pozostawić im wolnej ręki na wschodzie Europy, mimo zapewnienia, że Niemcy pozostawili w spokoju Francję i Anglię”.

Artykuł wybitnego angielskiego męża stanu jest wiernym odbiciem nastawień kół rządowych i znacznej części społeczeństwa angielskiego w tej sprawie. (ag).

Podatki w Z.S.S.R.

Słabo są ściągane

Jak donoszą z Moskwy, plan ściągania podatków w 3-im kwartale b. r. do dnia 10 września wynosił 74.5 proc. Rejonowe wydziały finansowe, które po przejęciu praw finansowych od rad wiejskich uzupełnione zostały przez tysiące inspektorów podatkowych pracujących niezadawalająco. „Ekonomicz-

skaja Żizn” w artykule wstępnym nawołuje do sprawdzenia ich pracy i do zwolnienia ze stanowisk tych inspektorów, którzy wywiązują się nienależycie ze swych zadań. Przypuszczać należy, że apel „Ekonomiczkiej Żyzni” wzięty zostanie pod uwagę i rozpoczęcie się masowe zwalnianie niedawno mianowanych inspektorów podatkowych.

Na Ukrainie na 9.471 rad wiejskich otrzymało nakazy płatnicze zaledwie niecałe 20 proc. W obwodzie odeskim zaś tylko 17-cie proc., mimo, że dnia 15 b. m. ułynął termin obliczania podatków od gospodarstw wiejskich. W obwodzie Moskiewskim, na Białorusi i w republice Krymskiej inspektorzy podatkowi ustalają podatki według swego widzimisię, na podstawie nie sprawdzonych danych.

Uroczystości POW

Wczoraj przed południem odbyła się uroczystość obchodu 20-ej rocznicy ówczesnego

Na miejsce uroczystości przybyły oddziały związków Peowiaków, wojska, zw. strzeleckiego, harcerstwa, p. w. młodzieży, szkolnej i organizacyj społecznych.

Na uroczystości przybyli: gen. Trojański, min. Kościłkowski.

Posł Sosiński wygłosił przemówienie, w którym podkreślił znaczenie, jakie miało przed 20-tu laty ujawnienie się zbrojnej polskiej organizacji woj.

Po uroczystości pamięci Marszałka Piłsudskiego i poległych powoiaków, odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru szkoły powszechnej im. P. O. W. i wzbijanie gwoździ pamiątkowych w drzewce.

W dalszym ciągu uroczystości odbyły się defilada, którą przyjął gen. Trojański.

Pod znakiem pracy-towaru

W zakamarkach myśli „lewiańskiego”

(W.). W swej broszurze, zawierającej odczyt, wygłoszony w Towarzystwie Polityki Społecznej, p. Kłott, Główny Inspektor Pracy omawia zasadnicze problemy inspekcji pracy w Polsce.

Wyraża opinię, iż zadaniem inspekcji jest czuwanie nad złagodzeniem nierówności w podziale dochodu społecznego, nierówności pomiędzy poszczególnymi warstwami społeczeństwa współczesnego.

To sformułowanie jaknajogólniejsze ujmując jednak w skrócie problem istotny i istotną treść „kwestii społecznej”, przyczynę konfliktów społecznych w społeczeństwie kapitalistycznym, jakkolwiek nie oddaje jeszcze istotnego dążenia ruchu społecznego. Chodzi bowiem o to, by siła robocza nie była towarem, by siła robocza traktowana była tak, jak na to zasługuje — jako najważniejszy przejaw bytowania ludzkiego na ziemi, a zarazem podstawa utrzymania robotnika i jego rodziny.

Z tych dwóch względów praca zasługuje na specjalną ochronę i nie ma dziś bodaj ustawy konstytucyjnej, która by nie stawiała w taki czy inny sposób zagadnień wyzwolenia pracy z haniebnego zależności od samowoli jednostek i ślepych praw podaży i popytu.

Jest rzeczą dziwną, jak mało sfery kapitalistyczne nauczyły się z dramatycznych wydarzeń historii społecznej lat ostatnich. Ani przewroty „skrajnie lewe” i „skrajnie prawe”, ani potężne fale walk strajkowych ani zasadnicze wyłomy w zasadach panującego ustroju, dokonywane w imię najrozmaitszych hasł w krajach o najrozmaitszych formach ustrojowych nie dołączyły przekonania, że coś się zmienia, że coś się zmienia.

Walkę z kapitalizmem, mniej czy więcej wyraźnie i szczerze proklamującą dziś po za socjalistami wszelkie ugrupowania, które chcą znaleźć wstęp do mas, chcą zdyskontować ich dynamizm. Ambitni politycy, choćby najbardziej reakcyjnego autoramentu, żerują na dążeniu wywołanym proletariatu, który chce przezwyciężyć swą proletariacką egzystencję.

Jesteśmy bodaj że jedynym krajem, gdzie pokutuje jeszcze solidaryzm starego typu, który udawał, że kwestia społecznej w ogóle nie dostrzega.

Takie uwagi nasuwa nam jakże charakterystyczna notatka „lewiańskiego”, „Przegląd Gospodarczy”, krytykująca sformułowanie p. dyrektora Kłotta.

Trunek od BOLU GŁOWY
KOWALSKINA
stworzone dla zdrowia
PRZY PRZEZIEBIENIU
GRYPY I KATARZE

Jakże bowiem? — głosi „Przegląd” w notatce „Dzielić czy mnożyć?” (zesz. 16 — 17 r. b.). Mimo „niezwykłego” (?) rozwoju ustawodawstwa społecznego pracownik jest uznany za stronę słabą.

„Wyrównywanie dochodu społecznego może mieć tu jedno tylko oblicze: lepsze warunki dla pracownika. W stronie przeciwnej nie dostrzegamy bowiem producenta, widzi się tylko pracodawcę. A od tego już tylko krok, aby widzieć tylko „kapitalistę-wyzyskiwacza”.

Jak widzimy, zarzuca się dyrektorowi Kłottowi nieomal „komunizowanie”. Przy tym jednak jacy szlachetni są ci panowie z „Lewiatana”? Mimo, że mają wątpliwości, czy pracownik nie jest dziś stroną silniejszą, wobec „niezwykłego” rozwoju ustawodawstwa społecznego, nie domagają się jednak specjalnego ustawodawstwa ochrony pracodawców „pardon, producentów!”.

Sprawiedliwszy podział dochodu społecznego — zdaniem „Lewiatana” — łączy się z podwyżką płac. Nie tylko! — stwierdzimy z naciskiem — również ze sprawą zasadniczych reform społecznych, zapewniających robotnikowi trwałe podstawy egzystencji, trwałe prawo do określonej części dochodu społecznego. Walka o płacę jest zaledwie fragmentem tego dążenia. I tu inspekcja pracy ma zadanie jedynie mediatora i regulatora, a nigdy — promotora, zasadniczego czynnika walki o zasady podziału dochodu społecznego. To jest bowiem zadaniem ruchu robotniczego. Ruch ten nie domaga się od inspekcji pracy, by go zastępowała, lecz ma prawo domagać się, by jednostronnie nie rozstrzygała na rzecz pracodawców, co się niestety często dzieje.

I, jeśli się zarzuca, że definicja p. M. Kłotta jest już na progu ujmowania pracodawcy jako „kapitalisty-wyzyskiwacza” — to ujęcie „Lewiatana” jest już na progu rozumowania handlarzy niewolnikami.

Zarzuca się, że w pracodawcy nie widzi się producenta. A czy „Lewiatan” w robotniku widzi producenta? Czy widzi w nim — przede wszystkim — człowieka?

Czy dostrzega, że płaca robotnicza jest podstawą egzystencji rodziny robotniczej? Nie, jak w zaraniu kapitalizmu, tak i obecnie dostrzega się tylko ręce robocze, tylko towar, którego cena (płaca robocza) winna być regulowana jak wszystkie inne ceny. Przepierzgam, jeszcze gorzej! Kapitalistom bowiem wolno monopolizować rynek poprzez zmonopolizowanie, a robotnikom wara od solidarności obrony swego towaru, jedynego jakiego mają na sprzedaż! I wara władzy państwowej od bezstronności! Od uczciwej mediacji między stronami! Nawet od „przepławiania” żądań robotniczych!

„Przegląd” wydziały, że „w ze-

społeczeństwie dla ceny pracy ustanowione zostały zupełnie odmienne niż gospodarcze kryteria”. Rozumiemy co to znaczy! I owszem, „lewiańscy” przyznają, że płace robotnicze są u nas niskie, ale to „smutna konieczność”. Przeczą się fakt, że odrodzenie gospodarcze Polski nie może się oprzeć na słabej sile nabywczej szerokich mas, na płytkim rynku wewnętrznym. Nie dostrzega się nawet

Nikt nie zdziwi się, że nie został królem kurkowym, skoro nie stanął do zawodów. Niech się też nie dziwi, że nie wygrał, ten, kto nie posiada losu loteryjnego.

Sprawa nowej ordynacji wyborczej Gra na zwłokę!

Jak pisaaliśmy już parokrotnie, reakcja poselska gra w sprawie ordynacji wyborczej na zwłokę. Według „Gonimca” np. w kołach politycznych panuje przekonanie, że obóz rządowy pragnie utrzymać obecny Sejm i Senat DO KOŃCA ICH USTAWOWEJ KADENCJI, A WIĘC DO JESIEŃ 1940 r. Jednym słowem nowe wybory do parlamentu na podstawie zmiennej ordynacji wyborczej mogłyby mieć miejsce NA POČĄTKU 1941 roku (!).

Należy zwrócić uwagę, że w r. 1940 KONCZY SIĘ RÓWNIEŻ DRUGIE SIĘDZIOLECIE prezydentury prof. Mościckiego. A więc rok 1940 — powiada „Goniec” — zapowiada się niezwykle ciekawie pod względem ważnych zmian w życiu wewnętrznym Polski. Przyniesie on wybory Prezydenta Rzeczypospolitej i rozpisanie nowych wyborów do parlamentu.

Kto pragnął klęski Niemiec?

W swej mowie normyberkiej kanclerz Hitler m. in. powiedział: „Jakże często nie jeden z nas nie zastanawia się nad pytaniem, co stało się z Niemcami, gdy los obdarował nas w 1914 roku lekkim i szybkim zwycięstwem. To, czego wówczas wszyscy z gorącego serca pragnęliśmy, byłoby przypuszczalnie — patrząc z wyższego stanowiska — niebezpieczeństwem dla naszego narodu. Zwycięstwo to

Z tragicznych zmagania o pracę

Jedna z absolwentek seminarium nauczycielskiego w Jarosławiu czekała 6 lat na posadę i to bezskutecznie. Wszelkie próby oraz usiłowania o uzyskanie posady pozostawały bez rezultatu. Przed rozpoczęciem więc roku szkolnego udała się pieszo z Jarosławia do

strony czysto gospodarczej zagadnienia. Cóż dopiero — strony ponad-gospodarczej?

Zatrzymaliśmy się dłużej nad charakterystyczną notatką. Tam, w gabinecie „Lewiatana” nie wtarł się jeszcze promień światła XX-go wieku. Tam jeszcze ma rzy się o „szpiżowym prawie płacy”, który wahała się dokonać minimum najniższej egzystencji.

Tyle prasa codzienna. WYBORY W R. 1941!! Nie wiemy, czy istotnie istnieją takie plany w obozie rządowym, ale że czynnik reakcyjny dąży do przesunięcia terminu wyborów na czas jaknajdalszy — to wiadomo. Wymaga to wielkiej czujności ze strony obozu Pracy i Demokracji — robotników, pracowników i chłopów.

JAKPOŃSKI BIAŁY BEZ PUDER Z PUSZKIEM

na najmodniejszych kolorach

WYBACH WARSZAWA

cena 2/1,25

miałoby prawdopodobnie bardzo smutne skutki. Na nas sprawdziło się mądre powiedzenie: Często głęboka miłość Opatrzności do Jej twórców ujawnia się przez karanie ich! Jednym słowem: co za szczęście, że w wojnie światowej Niemcy poniosły klęskę. Dzięki temu ja jestem! Bardzo dziwny patriotyzm!

Lwowa, biorąc z każdej miejscowości, leżącej po drodze, zaświadczenie, że idzie pieszo do Lwowa. Po tygodniu wędrówki stanęła w kuratorium we Lwowie. Po przedstawieniu swej prośby, otrzymała posadę, którą już objęła.

Wśród wydawnictw

JULIUSZ DEUTSCH i WIKTOR ALTER. — HISZPANIA W OGNIU. (Rok wojny domowej). Warszawa, „Myśl Socjalistyczna”, 1937; str. 80.

Artykuł Deutscha („O co walczy lud Hiszpanii”) daje przede wszystkim genezę i tło socjalno-polityczne wojny hiszpańskiej, która z epizodu — dzięki interwencji mocarstw faszystowskich — stała się „punktem zwrotnym historii europejskiej”. Dopóki państwa demokratyczne — pisze Deutsch — ustępować będą przemocy i bezprawiu, nie może być trwałego pokoju na świecie: „stałość zagraża pokojowi, jedynym jego warunkiem jest siła”. A „jeżeli w Hiszpanii zwycięży faszizm, demokracja całej Europy skazana będzie na zagładę”. Era wielkich wojen zalałaby krwią Europę, a ludzkość, ocalała z tych katastrof, cofnęłaby się w mroki barbarzyństwa.

Juliusz Deutsch, jeden z przywódców bohaterskiej walki robotników wiedeńskich, już od dłuższego czasu bierze udział w organizowaniu obrony Hiszpanii republikańskiej. W drugiej części swego artykułu rozpatruje Deutsch rok wojny hiszpańskiej z fachowo militarnego punktu widzenia, a rejestrując wszystkie dotychczasowe zwycięstwa i porażki armii ludowej — uroży jej ostateczne zwycięstwo, którego główną rekojmią jest wspaniały zapal i entuzjazm bojowników sprawy wolności.

Wiktor Alter w „Listach z Hiszpanii” charakteryzuje postawę i dążenia poszczególnych ugrupowań republikańskich, czerpiąc materiał z pierwszych ręk, tj. z rozmów z odpowiedzialnymi działaczami politycznymi oraz z obser-

wacji własnych. Autor nie ukrywa istniejących w zespole rządowym tar i trudności, wyraża jednak przekonanie, że „hiszpańskie masy ludowe posiadają dość woli rewolucyjnej i zrozumienia, aby sprostać wszystkim trudnościom i po zwycięstwie nad powstałymi wprowadzić nowy ustroj, który by był bliższy ideałowi socjalistycznemu, niż ustroj każdego innego kraju na świecie”.

Stow. „Kultur-Liga”. Centrala Bibliotek w Polsce. HERMAN KRUK. METODY PRACY BIBLIOTEKI IM. BRONISŁAWA GROSSERA W WARSZAWIE. Warszawa, 1937; str. 24. Odbitka z czasopisma „Bibliotekarz”.

W broszurce tej, zasługującej na zainteresowanie ze strony wszystkich oświatowo-kulturalnych działaczy robotniczych, znajduje się obraz działalności biblioteki im. Grossera w Warszawie oraz dane o rozwoju tej pozytywnej instytucji oświatowej. Wszelkie metody jej działalności prowadzą nie tylko do propagandy książkowej i czytelnictwa, do ułatwienia boru lektury itp., ale mają przede wszystkim na celu wywaranie wpływu — wychowawczego i politycznego — na czytelników. Mimo że biblioteka im. Grossera, odgrywając poważną rolę w życiu proletariatu żydowskiego, nie korzysta w czasach dziejących się z żadnym subsydiów państwowych ani samorządowych, praca jej kierownictwa nie idzie na marne, o czym mówią liczbowe dotyczące książek i czytelników. Tak więc w r. 1929/30 biblioteka miała 4500 książek i 465 czytelników, dziś — posiada ok. 20.000 książek i 3.600 czytelników. B. D.

Tylko 5 zł. można wywieźć do Gdańska w razie braku kart walutowych

Wskutek własnego niedbalstwa narażają się na trudności podróżnicy udający się na teren W. M. Gdańska. Jak wiadomo organa kontroli skarbowej przy pierwszym wyjeździe za granicę wystawiają podróżnym karty ewidencji walutowej, na których odnotowy-

wane są kwoty wywożone z Polski. Przy następnych wyjazdach obowiązuje podróżnych przedstawienie dawnej karty. Osoby wyjeżdżające do Gdańska, a nie mające tych kart, mogą zabrać ze sobą jedynie 5 zł. (PID.).

Majątki arystokratów wystawione na licytację

W ciągu m. października odbyć się ma nowa seria licytacji majątków ziemskich wskutek nie uiszczenia należności Towarzystw Kredytowych. W samej tylko Małopolsce Wschodniej sprzedane zostaną z młotka 32 wielkie obiekty ziemskie za długi wynoszące

około 15.000.000 złotych. Wśród wystawionych na licytację obiektów znajdują się liczne dobra ziemskie rodów arystokratycznych, m. in. ks. Woronieckich, Jabłonowskich, Tyszkiewiczów i Dzieduszyckich.

Cofnięcie redukcji kobiet w urzędach

Na skutek starań podjętych przez Stowarzyszenia Urzędników Państwowych cofnięcie zostali redukcje kobiet w szeregach urzędach. Redukcje te nastąpić mia-

ły już po zakończeniu urlopow. Jedynie w administracji wojewódzkiej zwolnionych zostało 15 urzędników.

Płynie Wisła, płynie...

W miejscu, gdzie Przemsza wpada do Wisły stoi biały słup z tablicą 0. Od tego punktu co 1 kilometr stoi taki sam słup; pod Czernichowem 46 km., pod Tynem 63 km., pod Krakowem 72 km. itd. aż do morza...

Na odcinku 0 do 76 Wisła posiada wąskie koryto i niskie brzo- gi: nie dziwne, że niemal corocznie w jesieni lub na wiosnę zalawała tysiące morgów ziemi i wiele wsi. Po wieloletnich doświadczeniach a zwłaszcza po tych najsmutniejszych z 1928 roku, postanowiono usypać po obu stronach rzeki wał kilkumetrowej wysokości, mający chronić przed zalaniem. Latami radzono, kresło, wyjeżdżano na wizje, ogłaszano przetargi, starano się o pieniądze, aż przed dwoma laty przy- stąpiono do pracy.

Wał po obu stronach Wisły buduje się przy pomocy ludzi i koni. Parę wózków służy raczej do dekoracji, gdyby np. PAT. przyjechał filmować, albo jakiś mini-

ster oglądać. Nie wiem ile milionów metrów sześciennych ma zawierać ten wał, ile lat potrwa jeszcze jego budowa. Takie obliczenia spoczywają w biurkach wtajemniczonych, wiem tylko to, co widziałem i co każdy może zobaczyć.

Zaczęto przyjmować robotników. Bieda jest po wsłach, wiele rąk zgłosiło się do pracy. Placono za 8 godzin po 3 zł. 12 gr. Ziemia nad rzeką jest ciężka, lepka, mokra, przerosnięta korzeniami wilkiny. Wilgoć w powietrzu, wilgoć od spodu. Stawy boją, puchną. Ciężka to była praca! Użyto różnych sposobów, by zmusić do przedłużenia 8-godzin- nego dnia pracy, chciano nawet płacić. Skonani robotnicy pragnęli tylko jednego... jak najszybciej dowieść się do mieszkania i spać...

Kierownictwo robót odrzekło, że robotnik, który nie chce pracować więcej niż 8 godzin i do tego normalną łopatą, jest złym ro-

botnikiem i zwerbowano specjalistów!!

Pojechali agenci na werbunek na Polesie, do Berez, do Brześcia nad Bugiem, do nędznych głodujących wiosek polskich i dalej namawiać: 2 zł. dziennie, wikt i mieszkanie. Praca cały dzień. Kto takiemu kontraktowi nie podpisał? Furmankami, piechotą, jak kto mógł ciągnął do tego nowego Eldorado po pracę. Wisła, piękna polska Wisła ich wyżywi! Wisła da nareszcie pieniądze i pracę!

Kilka tysięcy rąk przyjęło. Dano łopaty trzykrotnie większe, niż te, których używa się u nas, by za jednym zamachem obrzucić bryłę załadować. Wprowadzono system akordowej pracy dla wózków. Wózkarze popędzają jak szaleni tych co ładują.

I zaczęło się do życia na Ziemi Obiecanej!

O 3-ej rano zimny świt szarzej nad rzeką. Widać już wtedy jakieś ziemiste postacie wśród oparów, jak do 4-ej poją konie, jak myją się w brudnej wodzie itd. O 4-tej zaczyna się praca. Na czczo pracuje się „dla rozgrzewki” od 4-ej do 8-ej. O 8-ej śniadanie: kawa, to znaczy paczka

„Enrillo” na baniak wody i chleb. Od 8.30 do 12-ej znowu praca, praca — czy słońce parzy, czy mgła, czy deszcz. Po 7 i pół godzinach pracy „obiad”: kluski na wodzie, czyli mąka wrzucana do wrzątku, polana zjeżdżającym tłuszczem, i wodziątką albo kartoflan- ką. Zaraz dalej praca do 9-ej, w lipcu do 8-ej, w czerwcu do sier- pnia do czarnej nocy.

16 godzin, okropnych ciężkich 16 godzin w lepkiej glinie z dnia na dzień, z tygodnia na tydzień, zawsze od świtu do nocy, do soboty 9-ej wieczorem! Później w- cze się zbolale zablocone członki gdzieś bądź pod drzewo, obok konia, pod wóz, albo do budy i spać, popić kartoflan- ką i spać, bo wydaje się, że stawy pęk- ną!

Noc... Brudni ludzie drapią się przez sen. Robactwo gryzie. Jeśli pada deszcz, śpią pod kawał- kiem dyktu, blachy lub pod wor- kiem z owsa. Gdybyśmy napisali, że śpią w budach, mogłoby pro- testować Towarzystwo Ochrony Zwierząt. Przeciwnie, buda ma mieć ściany, dach, słomę. Nie, to nawet nie są psie budy. Jedna dy- kta i kawałek blachy, to dwie ścia-

ny, przegniły worek — to trzecia ściana, dwie strony zupełnie nie osłonięte — to drzwi. Wysokość 1 metr albo troszkę więcej! Na budy psie są wymiary! Człowiek może zdychać gdzie chce! Nawet cyganie mają namioty. Tylko ro- botnik nie ma.

Jeśli przyroda w danym dniu jest kapryśna i od 2-ej leje deszcz ulewny, to dostaje się tylko 1 zł. za pół dnia! Jeśli cały dzień pada, to nie dostaje się ani grosza, tylko „jedzenie”. Leżą w taki dzień zmoczeni, oblepieni potem i deszczem, obrośnięci dżi-... Są między nimi Holendrzy, to znaczy ci kolonisci holenderscy, których Katarzyna osiedliła na Polesiu, jest też 60 Żydów. Wszyscy zła- czeni całą samą nędzą i tą samą gliną... Pot, gлина, nędza, mgła, potargane, cuchnące łachy i buc- iary, przekleństwa, robactwo robią wrażenie jakiegoś obozu jeńców albo niewolników!

Kwiecień, maj, czerwiec, pół ro- ku tak pracując od świtu do nocy codziennie gлина, gлина, wodzi- anka, nędza. Gdyby ich wywiezio- no do karnych kolonii lub zakuto w kamieniołomach czy miałiby inne życie? Dla omasty mają tylko

wypłaty, które dają im złudzenie wolności. Miesięcznie po 40 do 48 zł., zależnie od pogody: za nie dziele przecież i tak się nie płaci!

Tak żyje wolny robotnik! Ale prawda, raz przyjechała ko- misja. Oglądali, wąchali, pisali i koniec był taki, że kazano natych- miast postawić — może myśleć — że baraki? Nie, tylko przepiśowe wychodki! Musieli wystawić prze- cieplejsze niż ich budy! Na pie- budy, na wychodki za przepisy i muszą być szanowane... Mokry zmrok zapada — za chwilę będzie ciemno. Włoka się za koniami ludzie jak cienie brudni, skonani, gliniści...

Przyrzekłem, że napiszę o nich. Nie wierzą, że to coś pomoże: — Byliśmy w Gdyni w Mod- tach ziemnych, byliśmy w Poni- nie i ministrowie nas widzieli, po- sali, popisali, a my jak zdychamy tak zdychamy! Nim przeczytają o- nas, to chci miros i nie będzie o- roboty, a do wiosny to znowu o- nas zapomną.

Idą spać... A Wisła płynie, płynie... I. Wit-

Protest polaków gdańskich przeciw hitlerowskiemu uciskowi

GDAŃSK, (PAT). Posłowie polscy do sejmiku gdańskiego, Budzyński i Lendzion, zgłosili się w sobotę w Sejmiku gdańskim, prosząc o przyjęcie przez prezydenta Senatu gdańskiego Giesera, dla przedstawienia mu życzeń ludności polskiej w sprawie wycofania zarządzeń, odbierających de facto polskiemu w kraju. Wobec nieobecności prezydenta Senatu, posłowie polscy prosili o przyjęcie do ustnego przedstawienia mu spraw przedstawionych na piśmie.

Równocześnie posłowie polscy złożyli na ręce sekretarza prezydenta, majora Koelliga pismo, w którym m. in. podnoszą co następuje:

Zarządzeniem prezydenta policji odebrano kilku dziennikom polskim, wychodzącym na terenie R. P. debity na W. M. Gdańsk na przeciąg kilku miesięcy. Zarządzenie powyższe pozbawia na dłuższy czas polską ludność W. M. Gdańska najpoczytniejszych dzienników polskich i ogranicza w ten sposób dotkliwie jej swobodę rozwój kulturalny.

Ten rodzaj reakcji z powodu artykułów w związku z ostatnią sprawą

szkolną na tutejszym terenie, jest dla miejscowej ludności polskiej niezrozumiały i budzi w niej poważne zaniepokojenie o całość praw, gwarantowanych jej konstytucją i umowami, zwłaszcza, że wspomniane wyżej pisma polskie stawały w obronie słusznych praw Polaków w Gdańsku.

Ludność polska Wolnego Miasta Gdańska, czuje się głęboko dotknięta tym zarządzeniem i pokrzywdzona w porównaniu z miejscową ludnością niemiecką, jakkolwiek narówni z nią ponosi wszystkie ciężary.

Posłowie do sejmiku gdańskiego z

ramienia ludności polskiej, wnoszą do rąk prezydenta Senatu protest z powodu omawianych zarządzeń repressyjnych wobec dzienników polskich i tym samym wobec ludności polskiej, prosząc o wycofanie wspomnianych zarządzeń i odprężenie zagniętej sytuacji.

Ludność polska W. M. Gdańska — podkreśla pismo — szczerze współpracuje nad pomyślnym ułożeniem stosunków polsko-gdańskich i wierzy, że rychła likwidacja ostatnich zajęć przyczyni się bardzo do ich poprawy.

Mussolini grozi kapitalistom i każe... nienawidzić faszyzm „mieszczański”

Duże wrażenie w społeczeństwie włoskim wywołał artykuł „Popolo d'Italia”, przypisywany powszechnie szefowi Rządu. Artykuł ten stanowczo występuje przeciw prądom, które dążą do stabilizacji obecnych stosunków społeczno-prawnych, stworzonych przez faszyzm.

Artykuł zapowiada, że rewolucja faszystowska nie zawaha się „dotknąć interesów” pewnych sfer. Należy wystrzegać się mentalności — pisze dziennik, — która obawia się naruszenia tych interesów. Interesy te powinny być dotknięte, szarmonizowane i urobione, ale również winny utracić ochronę praw, jeśli okaże się, że są sprzeczne z zasadą sprawiedliwości społecznej i żywymi koniecznościami narodu włoskiego. Interes prywatny, niezależny od interesu społecznego i narodowego nie egzystuje i nie może istnieć w systemie korporacyjnym.

Świadomość, że wszystko już jest dokonane i zatwierdzone, prowadzi do polityki strusia.

Należy nienawidzić faszyzmu, który staje się mieszczańskim, lub biurokracją, która myśli tylko o zapewnieniu sobie kariery.

„Białe kaptury” przeciw masonom Prawicowi podpalacze pod śledztwem

Sprawa organizacji terrorystycznej, działającej pod nazwą „Kawalerów Miecza” lub „Białych Kapturów” w dalszym ciągu zajmuje naczelną miejscę na łamach prasy paryskiej, spychając nieco na plan dalszy aferę wybuchu bomb w pobliżu placu Etoile.

Obok 4-ech aresztowań, dokonanych w Paryżu w ciągu dnia czwartkowego, przeprowadzono liczne rewizje m. in. w redakcji tygodnika politycznego „Insurge”, reprezentującego organizację skrajnie prawicową, t. zw. Narodowo Społeczną Partię Rewolucyjną. W redakcji tego tygodnika poszukiwano m. in. danych co do udziału członków ugrupowania w próbie podpalenia loży masonskiej w Montpelier, ponieważ głównym celem działalności tej organizacji jest walka przeciwko komunistom i masonom.

Na miejscu wybuchów prowadzone jest w dalszym ciągu nie tylko uprzątnięcie, ale i przeszukiwanie gruzów w poszukiwaniu odłamków bomb. Robotnicy, zatrudnieni przy przeszukiwaniu gruzów pracują tak skrupulatnie, iż znaleźli pośród rumowiska nie tylko portmonetkę, zawierającą oszczędności portier w wysokości kilku franków, lecz nawet zegarek i gumkę do maszyny do pisania. Jednakże żadnych przedmiotów, które mogłyby posunąć śledztwo naprzód nie znaleziono.

Niepokój i oburzenie ogarnęło faszystowskich souszników Franco

Z wzrastającym niepokojem prasa niemiecka śledzi dalszy rozwój zagadnienia śródziemnomorskiego: zniesienie kontroli hiszpańskich wybrzeży, zgodna i zdecydowana postawa Anglii i Francji, interpretowana tu jest, jako „spisek przeciwko Włochom”.

Do tego niepokoju przyczyniają się jednocześnie wystąpienia antyniemieckie i antywłoskie przedstawicieli Hiszpanii w Lidze Narodów. „Nachtausgabe” sądzi, że „bolszewizm i powolni mu po-

litycy frontu ludowego we Francji i niektórych innych krajów, zapoczątkowali wielką akcję polityczną na korzyść Hiszpanii bolszewickiej i przeciwko gen. Franco”.

Włoski dziennik „Stampa” pisze, że antywłoski charakter porozumienia angielsko-francusko-rosyjskiego ujawnia się z dniem każdym coraz wyraźniej. Zdaniem „Stampy”, Anglia zyskała obecnie to, czego nie potrafiła dostać od Francji w okresie wojny abisyńskiej.

Radio warszawskie

PONIEDZIAŁEK.
WARSZAWA II. 13.00 Z twórczości Schuberta. 14.00 Informacje i Program na jutro. 14.06 Płyty. 15.00 Pogadanka aktualna. 15.10 Życie kulturalne stolicy. 15.15 Koncert solistów. 22.00 Wiadomości sportowe. 22.05 Wódr teoretyków. 22.20 Płyty. 23.15 Płyty.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muzyka. 7.00 Dzień poranny. 7.10 Płyty. 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Beethoven. 11.57 Hejnał. 12.25 Orkiestra dęta. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Bajki skandynawskie. 16.20 Orkiestra Filharmonii. 16.50 O kulturze gości i kulturze gospodarzy. 17.05 Muzyka taneczna. 17.50 Stacja morska na Helu. 18.00 Skrzynka techniczna. 18.10 Program na jutro. 18.15 Płyty. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Audycja strzelecka. 19.40 Pogadanka sportowa. 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 Kapela ludowa. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 — Waleczki i piosenki. 21.45 Kwadrans poezyj. 22.00 Recital skrzypcowy. — 22.30 Recital śpiewaczy. 22.50 Ostatnie wiadomości.

WTOREK, 21.X.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.18 Gimnastyka. 6.30 Płyty. 7.00 Dzień poranny. 7.10 Płyty. 8.00 Audycja dla szkół. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Aleksander Głazunow. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Skrzynka rolnicza. 12.25 Marsze polskie! obce. 16.00 O czym jest twój tatuaż? — Maszynista kolejowym. 16.20 — Utwory fortepianowe na 4 ręce. — 16.45 Ziemia pełna historii i soli — felieton. 17.00 Koncert. 17.50 Aktualna pogadanka turystyczna. 18.00 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 18.10 Program na jutro. 18.15 Muzyka lekka. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 „Uczelność” — skiez. 19.15 Recital skrzypcowy. — 19.50 Wiadomości sportowe. 20.00 „Sissy” — operetka. 22.10 „O Bisku pinie w 15-tu językach świata” — audycja. 22.25 Koncert solistów. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

WARSZAWA II. 13.00 Koncert rozrywkowy. 14.00 Pare informacji i program na jutro. 14.05 Płyty. 15.00 Reportaż z życia. 15.15 Zespół saloonowy. 22.00 Wiadomości sportowe. 22.05 Puste minarety i zamiatanie haremu — felieton. 22.20 Muzyka lekka. 23.15 Muzyka taneczna.

Strajk w Autobusach Powiatowych

W sobotę został proklamowany strajk pracowników przedsiębiorstwa „Autobusy Powiatowe”, utrzymującego komunikację między Otwockiem i Okęcem a stolicą.

Pracownicy żądają honorowania umowy zbiorowej i cofnięcia

niczem nieuzasadnionej redukcji 11 ludzi. Pasażerów na liniach tych jest nadmiar i należy raczej rozszerzyć, a nie zmniejszyć możliwości eksploatacyjne przedsiębiorstwa.

Akcją strajkową kieruje Związek Zawodowy Transportowców R. P. Oddział Szoferów i Mechaników Autobusowych.

Pertraktacje trwały już od 3 tygodni i ze strony Związku zostały wyczerpane wszystkie możliwości polubownego załatwienia zatargu. Pracownicy zmuszeni zostali do chwycenia ostatecznej broni wobec wyraźnej lekceważącej ustosunkowania się władz powiatowych do słusznych żądań pracowniczych.

Nakładem „Biblioteki Kresów Śląskich” ukazała się praca dr. Józefa Putka, omawiająca ważniejsze momenty z historii pogranicza śląsko-polskiego p. t. „O zbrojniczych zamkach, heretyckich zborach i oświecenijskiej Jerozolimie”.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

TENIS

PIERWSZE LISTY

KLASYFIKACYJNE TENISTÓW

Ukazały się już dwie listy klasyfikacyjne dziesięciu najlepszych tenisistów i tenisistek.

Jeśli chodzi o listę kobiet, to prezesa francuskiego związku lawn-tenisowego p. Gillou, zamieścił Jędrzejowską na 5-ym miejscu, a redakcja pisma „Sport” na trzecim miejscu.

Listy te wyglądają następująco:

Lista Gillou — 1) Round (Anglia), 2) Sperling (Dania), 3) Mathieu (Francja), 4) Lizzana (Chili), 5) Jędrzejowska (Polska), 6) Marble (USA), 7) Bundy (USA), 8) Jacobs (USA), 9) Wynne (Australia), 10) Horn (Niemcy).

Lista „Sport” — Zurich — 1) Round, 2) Lizzana, 3) Jędrzejowska, 4) Sperling, 5) Mathieu, 6) Marble, 7) Jacobs, 8) Bundy, 9) Valdene, (Francja), 10) Yorko (Anglia).

Lista najważniejsza, ogłaszana corocznie przez Anglika Myersa jeszcze nie została opublikowana.

PUNCEC BIJE HEBDĘ

W CZTERECH SETACH

W Belgradzie w drugim dniu meczu tenisowego Polska — Jugosławia Hebda został pokonany przez Jugosławianina Puncę w stosunku 7:9, 4:5, 7:5, 8:10. Po dwóch dniach prowadził Jugosławia 2:0.

BOKS

W KOPENHADZE REMIS

W piątek późnym wieczorem zakończony został w Kopenhadze drugi z kolei występ bokserów Warszawianki w stolicy Danii. Po dotkliwej porażce w pierwszym meczu (2:10) bokserzy Warszawianki wywalczyli tym razem remis 6:6.

Wyniki szczegółowe notujemy:

W wadze półciężkiej Frederiksen wypunktował Różniewskiego, w lekkiej — Woźniakiewicz pokonał Knudsenę przez techniczny nokaut w drugiej rundzie, w drugiej wadze lekkiej wagi Polus wypunktował Mathiesena, w półśredniej Zarembo pokonany został na punkty przez Christensenę, w półciężkiej Lehmann pokonał na punkty Karpińskiego.

PORAŻKA W HANOWERZE

W piątek, późnym wieczorem skończył się pierwszy mecz bokserów polski w Hanowerze z drużyną Heros — Eintracht i zakończył się dotkliwą porażką Warty w stosunku 4:12.

BOKSERZY ŁÓDZI POKONANI

W SZTUTGARCIE

W piątek, późnym wieczorem rozegrany został w Sztutgarcie mecz bokserów polski z reprezentacją Łodzi z drużyną Wuestenberg. Zwyciężyła drużyna niemiecka w obecności 3.000 widzów, w stosunku 10 : 6.

KOLARSTWO

TRZECI ETAP WYŚCIGU DO MORZA

W piątek rozegrany został na trasie Gdynia — Chojnice 181 km trzeci etap kolarskiego wyścigu do morza polskiego. Etap ten wygrał Kormierki (Ursus) 5:34:02 przed Cerniowski (WTO), Moculskim (Poniowski), Kowalskim (Okęcie), Golańskim (Ursus), Bożniem (Ursus), Wiśniewskim (Ursus), Czerniakiem (Pol), Pietrzyckim (Lada) i Szczygielskim (Orkan).

Kronika poznańsko-pomorska

POZNAŃ

SKUTKI BRAKU OPIEKI NAD DZIEĆMI

Na ul. Śląskiej zabawiło się dwóch chłopców. W pewnej chwili 11-letni Franciszek Kaźmierczak, syn oficera marynarli, uciekając przed goniącym go towarzyszem wpadł pod przejeżdżającą samochodem, doznając ciężkich obrażeń i wstrząsu mózgu. Chłopca przewieziono do szpitala wojewódzkiego na Oksywie.

Radio-Poznań

PONIEDZIAŁEK, 20 września
11.40 Kreisel gra na skrzypcach (płyty). 12.15 Muzyka dla wsi (płyty). 12.25 Marsze rozmaitych narodów i społeczne Poznań. 13.00 Życie kulturalne. 13.05 Koncert z płyt gramofonowych. 14.05 Przegląd gieldowy. 14.15 D. c. koncert. 14.25 Szybko i wolno w takcie dwudziestym (płyty). 18.10 „Dożynki”. 18.15 Wład. sportowe lokalne. 23.00 Wiecej muzyki węgierskiej i rumuńskiej (płyty).

Wtorek, 21 września.
11.40 Trochę egzotyki (płyty). 12.15 Pogadanka rolnicza. 13.00 Życie kulturalne i społeczne Poznań. 13.05 „Akropolis” (akrob. opery Verdiego) — dokonanie (płyty). 14.05 Przegląd gieldowy. 14.15 Szybko i wolno w takcie dwudziestym (płyty). 18.10 „Dożynki”. 18.15 Wład. sportowe lokalne. 23.00 Wiecej muzyki węgierskiej i rumuńskiej (płyty).

Radio-Toruń

PONIEDZIAŁEK, 20 września
11.40 Ludwik van Beethoven: Sonata Es-dur op. 27 — (płyty). 12.15 Dniamy o rozwój naszych dzieci — pogadanka. 12.25 Imperio Argentina (płyty). 13.00 Koncert rozrywkowy — symfoniczny — (płyty). 15.40 Wiad. aktualna z Poznania. 18.00 Pogadanka. 18.10 Popularne utwory W. A. Mozarta — (płyty). 18.40 Program na jutro. 18.45 Wiadomości sportowe z Poznania. 23.00 Tańczymy — (płyty).

Wtorek, 21 września.
11.40 Aleksander Głazunow: Fragmenty z scen baletowych (płyty). 12.15 Pogadanka. 13.00 Orkiestra i soliści (płyty). 13.05 Melodia z melodii (płyty). 15.40 Wiadomości z Poznania. 18.10 Rozmowa z muzykami. 18.20 Soliści (płyty). 18.40 Program na jutro. 18.45 Wiadomości sportowe z Poznania. 23.00 Tańce i piosenki (płyty).

SMIERTELNY WYPADEK W ZWIROWNI

W dniu 15 b. m. zdarzył się wypadek obciążenia się żwiru zakończony śmiercią jednego z robotników Kopańca.

Ponadto ranni zostali Leon Chyła i Antoni Cygiert.

Wypadek zdarzył się rzekomo na skutek nieumiejętnego wydobycia żwiru. W każdym razie zezwolił winę ponosi dozorę, który nie zabezpieczył

ścian żwiru, względnie pozwolił na nieumiejętne wydobycie żwiru.

Nie wątpliwy, że władze przeprowadzą ścisłe dochodzenie i winnych wypadku pociągną do odpowiedzialności.

ZERWAŁA BUKIET BZU.

Sąd Grodzki w Poznaniu skazał Rozalię Karpińską na 3 miesiące aresztu, za narwanie bukietu bzów z cmentarza protestanckiego w Poznaniu.

ZA KRADZIEŻ KIESZONKOWĄ.

Za dokonanie kradzieży kieszonkowej w dniu 26 sierpnia br. na dworcu kolejowym na szkole Maril Tyszkówny. Sąd Grodzki w Poznaniu skazał 26-letniego Mariana Szulercowicza na 7 miesięcy więzienia.

NA GORĄCYM UCZYNKU.

W tramwaju linii Nr. 6 skradziono Juliano Flanszy z Jastrzębowa 23 złote z kieszeni. Jednakże kieszonkownica ujęto i oddawione do aresztu. Jest nim Karol Szubert z Poznania zamieszkały przy ul. Szwajcarskiej 23.

TCZEW

KRWAWY NAPAD

Na udającego się do domu z zabawy urzędnika miejskiego 53-letniego Wincentego Mietlickiego, nadadł nieznamy sprawca zadając mu ranę typym narzędziem w czoło. Towarzysz Mietlickiego kobiety weszły alarm, na skutek którego napastnik zbiegł. M. posiadał przy sobie kasę z zabawą w sumie 200 zł.

MOGIŁNO

NIESAMOWITY SAMOBÓJCA.

W Gościszynie zdarzył się niezwykły wypadek samobójstwa. Jeden z gospodarzy w Ochodzy Stepczyński został okradziony. Za brano mu mianowicie, po wyłanianiu drzwi w chlewie, świnie.

Zawiadomiona o kradzieży policja weszła poszukiwania i znalazła świnie u zamożnego gospodarza z Gościszyna Ruchalskiego.

Na wiadomość o odkryciu policji

Ruchalski brzytwą formalnie odciął sobie głowę.

R. posiadał 40 morgowe gospodarstwo i 9.000 zł. w gotówce, ponadto cieszył się ogólnym poważaniem.

Wypadek wywarł w okolicy

przynieśnięte wrażenie.

SZUBIN

UKARANIE NIEMCA.

Starostwo miejscowe skazało grzywną 100 zł. Niemca Czarnieckiego za to, że odmówił udzielenia kwater oficerom W. P. w czasie odbywających się manewrów.

Butny prusak posunął swą bezczelność tak dalece, że w oczach urzędnika podał nakaz rekwizycyjny, oświadczając, że żadnego żołnierza do domu nie wpuści.

Kronika krakowska

Z miasta

KŁOPOTY FINANSOWE KLUBÓW KRAKOWSKICH.

Od dłuższego czasu krakowskie kluby sportowe borykają się z trudnościami finansowymi. Ostatnio jeden z komorników zapowiedział licytację trybun T. S. „Wisła” w Krakowie za zaległą kwotę kilkuset złotych. Wczoraj sąd cywilny rozpatrywał skargę Czesława Wiśniewskiego, b. wiceprezesa K. S. „Cracovia”, wniesioną przeciw temu klubowi o pięć tysięcy złotych. P. Wiśniewski gwarantował przed kilku laty większą pożyczkę, udzieloną przez jeden z banków K. S. „Cracovia”. Pożyczka tej klub nie spłacił z powodu trudności finansowych, skutkiem tego bank rozpoczął kroki egzekucyjne przeciw p. Wiśniewskiemu. P. Wiśniewski narażony został z tego powodu na straty i w związku z tym wniosł skargę przeciw K. S. „Cracovia”. Rozprawę prowadzi sędzia Chmielowski.

CENY PIACONE W KRAKOWIE.

Mleko niezbier. litr 0.18—0.20 zł.
Śmietana litr 1—1.20 zł. Śmietanka litr 0.50—0.60 zł. Ser zwyczaj. kg. 0.70—0.80 zł. Masło deser. kg. 3.20 zł. Masło kuchenne kg. 2.80 zł. Masło stołowe kg. 3 zł. Jaja świeże szt. 0.08—0.09 zł. Buraki ćwikł. kg. 0.08—0.10 zł. Cebula kg. 0.12—0.15 zł. Marchew kg. 0.10—0.12 zł. Pietruszka z nacią kg. 0.14—0.15 zł. Seler z nacią kg. 0.15—0.16 zł. Ziemniaki kg. 0.08—0.10 zł. Pomidory kg. 0.15—0.20 zł. Jabłka komp. kg. 0.20—0.30 zł. Jabłka stoł. kg. 0.35—0.60 zł. Gruszek komp. kg. 0.15—0.60 zł. Gruszek stoł. kg. 0.40—0.60 zł. Śliwki zwyczaj. kg. 0.15—0.20 zł. Śliwki węg. kraj. kg. 0.25—0.50 zł. Brzoskwinie litr 0.45—0.50 zł. Gęś żywa szt. 4—6 zł. Kaczka żywa 2—3.50 zł. Kura żywa 2.50—5.50 zł. Kurczak para 2—3.50 zł. Kuropatwa 0.70—1 zł. Karp żywy mały kg. 1.70 zł. Karp żywy duży od 1 kg. 1.80 zł. Brzana, leszcz, szczupak kg. 3—3.50 zł. Sandacz kg. 3.50—4 zł. Wiślane drobne i średnie 1—1.40 zł.

Repertuar

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.

Poniedziałek, dn. 20 września „Kolta”.

Dyżury lekarzy

Dnia 20 września — noc.
Horowitz Maksym — Jasna 7.
Herzhaft Stanisław — Floriańska 47, tel. 168-69.
Kaczyński Henryk — Topolowa 42, tel. 162-01.
Osiek Bernard — Rynek Gł. 24, tel. 178-68.

JADŁODAJNIA

W Krakowie

ul. św. Marka 27

wydaje śniadania, obiady, kolacje, tanie, zdrowe i smaczne. Suty obiad z trzech dań

80 groszy

Obsługa szybka — audycja radiowa — gazety.

Radio krakowskie

PONIEDZIAŁEK, 20 września

11.40 Ludwik van Beethoven (płyty). 12.15 Kilka informacji. 12.25 W rytmie walca (płyty). 13.55 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.05 Krakowski dziennik sportowy. 15.10 Odczyt p. t.: „Jak Lenkowie polują?” 15.25 Sławni pianiści grają etudy Chopina... (płyty). 18.00 Henryk Caruso śpiewa... (płyty). 18.10 Program na dzień następny. 18.15 Z twórczości W. A. Mozarta (płyty). 18.45 Lokalne wiad. sportowe. 23.00 Muzyka taneczna (płyty).

Wtorek, 21 września.

11.40 Muzyka klasyczna (płyty). 12.15 Kilka informacji. 13.55 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.05 „Czy wiecie, że...” 15.25 Polska muzyka symfoniczna. wyk. ork. Filharm. Warsz. (płyty). 15.40 Lokalne wiadomości gospodarcze. 18.10 Program na dzień następny. 18.15 Recital śpiewaczy Emmy Wehrskiej-Ormiekiej. 18.45 Lokalne wiadomości sportowe. 23.00 Muzyka taneczna w wyk. r. k. k. Jan Wilbur'a (płyty).

Pierwszorzędną Zakład Pogrzebowy

W KRAKOWIE

„CONCORDIA”

JANA WOLNEGO

pl. Szczepański 2, Tel. 103-31
urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych, przeprowadza ekshumacje i przewoży zwłoki do wszystkich krajów.
Mniej zasobnym daleko idące ustępstwa.

Aplikant adwokacki (dwuletni staż)

poszukuje patrona, u którego zarobi na skromne utrzymanie. Oferty sub „Zdolny” do Towarzystwa Reklam Międzynarodowej, Warszawa, Sienkiewicza 12.

ORGAN ZWIĄZKU ROBOTNICZYCH STOWARZYSZEŃ SPORTOWYCH R. P.

Waga półśrednia: Kucera (B) —

1 1 1 1

Tak jest w całym sporcie robotniczym młody towarzysz i duma wasza jest zupełnie słuszną.

Biała Przemsza (Jezor) wygrała

dużej szybkości na pierwszym okrążeniu, oddała na finiszu zupełnie bez walki dwa pierwsze miejsca Sucheckiej i Machjorównie. Zawodniczka tak wątłej kompleksji nie powinna była inicjować ucieczki już po 50 mtr., tym bardziej,

400 m. 1. Harazin (K.) 55,9. 2. Brzoska (K.) 56,4. 3. Seweryn.

Jezeli weźmiemy, że bieżnia była rozmokła i podczas zawodów padał deszcz, to wyniki uzyskane są bardzo

skim na czele „Siły” w Bydgoszczy
z K. S. Amator.

bec tego, że większość Skry stanowi-
li młodzi i słabi fizycznie zawodnicy,
nie mogący stawić skutecznego opo-
ru, uzyskuje pierwszą bramkę.

tak może, usiłuje ukroć.
 ten efekt, że młodzi gracze Skry
 obawy kontuzji, nie dochodzą do pi-
 ki. Przy tym stanie rzeczy Siła prze-
 waża i nie bez pewnej winy tyłko
 Skry, wtłacza poprostu piłkę do
 bramki. Po kilkunastu minutach
 a w dalszym ciągu zdobywa p-
 wadzenie. Teraz Skra widząc, że
 może mecz przegrać, znowu zabiera
 się do roboty i akcje jej są bardzo
 niebezpieczne, gdyż każde podejście
 pod bramkę kończy się strzałem
 niestety, ciągle mijającym się z ce-
 lem o centymetry. Dopiero w wy-
 niku przed końcem zawodów wysi-
 ły te uwiecznione są sukcesem i wy-
 równującą bramkę zdobywa Trenda.
 Mecz kończy się 3:3.
 Skra, mimo osłabionego składu
 była drużyną lepszą i zastąpiła na-
 wygraną, lecz uzyskany remis także
 zdecydował o pierwszej lokacie Skry
 nadaje jej, nad swym rywalem, Siłę
 2 punkty przewagi.
 Obecnie stan rozgrywek fina-
 lnych jest następujący:
 Skra 5:1 pktów,
 Siła 3:3 pktów,
 ZSGS 0:4 pktów,
 Awans Skry do kl. B jest prze-
 sadzony.

Ewentualne przyznanie w tej walce punktów Osickiemu oraz zwycięstwa Steckiemu, zmieniłoby nie tylko brzmienie wyniku, ale i jego wartość. Jednym z lepszych bokserów, jacy przewinęli się

Powerem z powodu choroby Kołacza.

20-LECIE RKS. AMATOR

połym niebem na Stadionie Miejskim
przed meczem piłkarskim Amator—Bał-
tyk. Najlepszy na Pomorzu klub zapa-
niczny w walce z bardzo dobrym klu-

Kobieca sekcja R.K.S.-u rozegrała towarzyskie zawody z Sokołem II, przy

W Lidze Zagłębia

Sędziował dobrze p. Chycki.
CZĘSTOCHÓWKA — SKRA 2:0(0:0)

piłki nożnej. Gracze K. S. Gdynia zasiliłi Portowcy RKS. Bałtyk, który tym samym odegrać może łardzo poważną

Dziwiszem, Nowakiem, Nowackim i Tandeckim - KS. Gdynia wystąpi po raz pierwszy w tym składzie na meczu ju-
niorszym bydgoskiego RKS. Amator

bec tego, że większość Skry stanowi-
li młodzi i słabi fizycznie zawodnicy,
nie mogący stawić skutecznego opo-
ru, uzyskuje pierwszą bramkę.